

ทั้งนี้ เนื่องจากการดำเนินการเกี่ยวกับการส่งข้อมูลข่าวสารไปลงในราชกิจจานุเบกษานั้น สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้กำหนดหลักเกณฑ์เป็นแนวทางและรูปแบบในทางปฏิบัติให้ส่วนราชการที่จะส่งเรื่องไปลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาต้องเป็นหน่วยงานที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลเท่านั้น โดยหัวหน้าหน่วยงานเป็นผู้ลงนามส่งเรื่องไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาดังกล่าว และตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแล้ว ราชการส่วนภูมิภาคจะมีส่วนราชการ คือ จังหวัดและอำเภอ โดยจะมีอำนาจหน้าที่ปกครองบังคับบัญชาราชการส่วนท้องถิ่นในสังกัดด้วย และเฉพาะจังหวัดเท่านั้นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ดังนั้น ในอดีตที่ผ่านมาจังหวัดจึงเป็นผู้ส่งเรื่องไปลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาลดลงมา

จนกระทั่งเมื่อมีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ซึ่งการปกครองประเทศได้มีการกระจายอำนาจลงสู่ราชการส่วนท้องถิ่นแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การส่วนท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษ ซึ่งหน่วยราชการส่วนท้องถิ่นเหล่านี้ กฎหมายการจัดตั้งได้กำหนดให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลทุกหน่วยงาน จึงมีความสามารถในการส่งเรื่องไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาตามหลักเกณฑ์ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนดไว้ แต่เนื่องจากเป็นระยะแรกๆ ที่หน่วยงานส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ที่ต้องดำเนินการตามกฎหมายในหลายประการ ประกอบกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 9 ธันวาคม 2540 ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาใกล้เคียงกัน ดังนั้น คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจึงเห็นว่า เป็นการสมควรให้จังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือและรวบรวมข้อมูลข่าวสารของราชการส่วนท้องถิ่นไปลงพิมพ์ในภาพรวมของจังหวัดนั้นๆ เพื่อข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ลงพิมพ์จะได้เป็นไปในรูปแบบเดียวกัน อันจะเป็นประโยชน์และรวดเร็วในการลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาด้วย

2) ในการพิจารณาเรื่องหารือนี้ คณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการได้เชิญผู้แทนจากส่วนงานราชกิจจานุเบกษา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ไปให้ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาเรื่องนี้ด้วย ซึ่งสรุปได้ว่า หากหน่วยงานของรัฐที่เป็นหน่วยงานส่วนท้องถิ่นประสงค์จะส่งเรื่องให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยส่วนงานราชกิจจานุเบกษา เพื่อลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 ที่กฎหมายกำหนดให้ต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษานั้นจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การส่งเรื่องไปประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0204/ว 184 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2541 แต่หากไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การส่งเรื่องดังกล่าว ส่วนงานราชกิจจานุเบกษาจะแจ้งให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นนั้นทราบ พร้อมทั้งส่งเรื่องกลับคืนไปเพื่อดำเนินการปรับแก้ไขก่อน แต่หากหน่วยงานส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 พร้อมทั้งปรับแก้ไขรูปแบบให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีกำหนดแล้ว ส่วนงานราชกิจจานุเบกษา ก็จะดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายต่อไป

นอกจากประเด็นการจัดพิมพ์ข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 (1) ถึง (3) แล้ว ยังมีประเด็นที่เป็นแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 7 (4) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งกฎหมายกำหนดให้ต้องลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาไว้เช่นกัน แต่ในทางปฏิบัติของหน่วยงานส่วนท้องถิ่น จะไม่นำลงไปพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาเพื่อให้มีผลใช้บังคับตามกฎหมายแต่อย่างใด เนื่องจากเมื่อองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งใดออกข้อบัญญัติของจังหวัดนั้นแล้วก็จะดำเนินการตามมาตรา 53 แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ซึ่งบัญญัติว่า “ข้อบัญญัติจะใช้บังคับได้เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดอนุมัติ และประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว 15 วัน เว้นแต่ในกรณีฉุกเฉินถ้ามีความระบุไว้...ว่าให้ใช้ได้ทันที ให้ใช้บังคับข้อบัญญัติในวันที่ประกาศ” เช่นเดียวกับเทศบาลต่างๆ ซึ่งดำเนินการตามมาตรา 63 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งบัญญัติว่า “...เทศบัญญัตินั้นให้ใช้บังคับได้เมื่อประกาศไว้โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาลแล้ว 7 วัน เว้นแต่กรณีฉุกเฉิน ถ้ามีความระบุไว้ในเทศบัญญัตินั้นว่าให้ใช้บังคับทันที ก็ให้ใช้บังคับในวันที่ได้ประกาศนั้น” สำหรับข้อบัญญัติเมืองพัทยา ก็ดำเนินการตามมาตรา 78 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 ซึ่งบัญญัติว่า “...ให้ใช้บังคับได้เมื่อได้ประกาศไว้โดยเปิดเผยที่ศาลาว่าการเมืองพัทยาแล้ว 3 วัน ยกเว้นข้อบัญญัติชั่วคราวตามมาตรา 77 จะประกาศน้อยกว่า 3 วันก็ได้หรือถ้ามีความระบุ...ว่าจะให้ใช้บังคับเมื่อใดก็ได้ก็เป็นไปตามนั้น แต่ต้องเป็นเวลากายหลังวันประกาศไม่น้อยกว่า 1 วัน นับแต่วันประกาศวันแรก” การดำเนินการของหน่วยงานส่วนท้องถิ่นที่กล่าวมาแล้วไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 แต่อย่างใด เพราะมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้บัญญัติข้อยกเว้นไว้ว่า “บทบัญญัติมาตรา 7 และมาตรา 9 ไม่กระทบถึงข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้มีการเผยแพร่หรือเปิดเผยด้วยวิธีการอย่างอื่น”

สำหรับข้อยกเว้นตามมาตรา 10 นี้ไม่สามารถใช้กับการดำเนินการออกข้อบังคับตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ แม้จะมีบทบัญญัติมาตรา 71 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “เมื่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายอำเภอให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบลตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ประธานกรรมการบริหารลงชื่อและประกาศเป็นข้อบังคับตำบลต่อไป” แม้บทบัญญัตินี้จะกำหนดให้ประกาศ ซึ่งน่าจะถือว่าเป็นวิธีการเปิดเผยอย่างหนึ่งก็ตาม เพราะโดยปกติแล้วข้อบังคับตำบลจะต้องระบุวันที่ให้มีผลบังคับใช้ในข้อบังคับตำบลอยู่แล้ว เช่น “ข้อ ... ข้อบังคับตำบลนี้ให้มีผลใช้บังคับเมื่อได้ติดประกาศไว้โดยเปิดเผย ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ..... วัน” ประกอบกับข้อบังคับตำบลจะมีผลบังคับใช้เฉพาะในเขตตำบลเท่านั้น จึงไม่จำเป็นต้องลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา แต่เนื่องจากมีกรณีพิพาทเกี่ยวกับการลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาของข้อบังคับตำบลซึ่งศาลปกครองได้มีคำพิพากษา⁽¹¹⁾ เป็นแนวทางปฏิบัติไว้โดยศาลปกครองกลางได้พิจารณา และส่วนหนึ่งในคำพิพากษาระบุว่า “การออกข้อบังคับตำบลเป็นกรณีที่กฎหมายเฉพาะไม่ได้กำหนดการเผยแพร่หรือเปิดเผยด้วยวิธีการอื่นเอาไว้ และเมื่อข้อบังคับตำบลในกรณีนี้มีลักษณะเป็นกฎที่มีผลเป็นการทั่วไปต่อเอกชนที่เกี่ยวข้อง จึงถือเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา 7 วรรคหนึ่ง (4) ต้องนำลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา และแม้จะเคยมีกรณีที่คณะอนุกรรมการเฉพาะกิจตอบข้อหารือและวิทยาการบรรยายการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เคยตอบข้อหารือของกรมอนามัยไว้แล้วว่า ข้อกำหนดของท้องถิ่นของราชการส่วนท้องถิ่นทุกประเภทซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 อยู่ในข้อยกเว้นตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ก็ตาม

(11) คำพิพากษาของศาลปกครองกลาง คดีหมายเลขแดงที่ 416/2547 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2547

แต่ก็เป็นความเห็นของหน่วยงานเท่านั้น ไม่มีผลลงล้างบทบัญญัติของกฎหมาย โดยกรณีของข้อบังคับตำบลนั้น กฎหมายว่าด้วยสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลบัญญัติไว้แตกต่างจากกรณีของราชการส่วนท้องถิ่นอื่น”

ดังนั้น องค์การบริหารส่วนตำบลเมื่อออกข้อบังคับตำบลก็ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามคำพิพากษาดังกล่าวต่อไป อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนก็มีข้อเสนอเพื่อแก้ไขในเรื่องนี้ เพราะหากทุกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องนำข้อบังคับตำบลซึ่งมีผลบังคับอย่างกฎ แต่เฉพาะในเขตพื้นที่ตำบลเท่านั้นไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาก็จะเป็นภาระกับทั้งองค์การบริหารส่วนตำบลและส่วนงานราชกิจจานุเบกษา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ซึ่งรับผิดชอบในการจัดพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา รวมทั้งข้อบังคับตำบลบางเรื่องซึ่งเป็นการฉ้อฉลหรือมีความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้มีผลบังคับใช้ กลับจะเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องด้วย จึงเป็นข้อเสนอแนะให้มีการปรับแก้ไขพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยกำหนดให้มีการเปิดเผยหรือเผยแพร่ข้อบังคับตำบลเช่นเดียวกับขององค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือเทศบาลก็จะแก้ไขอุปสรรคข้อขัดข้องในเรื่องนี้ หรือมีฉันทันก็ต้องปรับแก้ไขวิธีปฏิบัติโดยทำให้ผู้อยู่อาศัยหรือเข้าไปในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อบังคับตำบลก่อน ก็จะเข้าช้อยกเว้นตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ยกตัวอย่าง เช่น เมื่อมีการออกข้อบังคับตำบลก็ให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านแจ้งให้ประชาชนที่อยู่เขตรับผิดชอบทราบข้อมูลนั้น หรือมีการเผยแพร่ทางวิทยุท้องถิ่นหรือหอกระจายข่าว หรือทำด้วยวิธีการอื่นใดที่พิสูจน์ได้ว่าผู้นั้นได้รู้ถึงข้อมูลข่าวสารนั้นตามความเป็นจริงมาก่อนแล้วเป็นเวลานานพอสมควร เป็นต้น หรืออาจรวบรวมข้อมูลข่าวสารที่เป็นข้อบัญญัติจังหวัด เทศบัญญัติ และข้อบังคับตำบล จัดทำเป็นรูปเล่มเพื่อจำหน่าย จ่ายแจกก็ได้แล้วนำการจัดทำเป็นเล่มดังกล่าวไปลงประกาศให้ทราบในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้ทราบว่ามี การรวบรวมข้อมูลเรื่องใดไว้บ้าง และนำไปให้ประชาชนตรวจสอบได้ตามมาตรา 9 (5) ณ สถานที่บริการข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานต่อไปก็ได้

สำเนาฉบับ

ที่ นร ๐๑๐๘/ ส.พ.๗

คณะกรรมการตอบข้อหารือตาม
กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ มีนาคม ๒๕๕๐

เรื่อง การขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการร้องเรียน

เรียน นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มแบน

อ้างถึง หนังสือสำนักงานเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน ที่ สค ๕๒๐๘/๒๕๔๖

ลงวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน แจ้งว่า เทศบาลเมืองกระทุ่มแบนได้จัดทำประกาศเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน เรื่อง โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญ วิธีการดำเนินการ และสถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับเทศบาลฯ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๔๙ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๗ (๑) – (๓) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ และเทศบาลฯ ได้จัดส่งประกาศดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อขอให้ดำเนินการนำประกาศของเทศบาลฯ ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ แต่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งว่า คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้กำหนดแนวทางปฏิบัติว่าสมควรให้จังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือรวบรวมและจัดส่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวของราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาเพื่อประโยชน์ต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย (ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๔/ว ๑๘๔ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๑) และโดยข้อเท็จจริงจังหวัดสมุทรสาครยังมิได้ดำเนินการรวบรวมและจัดส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงสร้างของราชการส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดเพื่อลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอให้เทศบาลฯ ประสานงานกับจังหวัดฯ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดแล้วส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อจะได้ดำเนินการต่อไป เทศบาลฯ จึงขอหารือว่า แนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๗ (๑) – (๓)

ที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้กำหนดแนวทางปฏิบัติว่าสมควรให้จังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือรวบรวมและจัดส่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวของราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เพื่อประโยชน์ต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเจ้านั้น หมายถึงการให้หน่วยงานของรัฐที่เป็นราชการส่วนท้องถิ่นไม่ต้องส่งข้อมูลข่าวสารให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีในการที่จะดำเนินการตามมาตรา ๗ เพื่อไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา หรือให้จังหวัดเป็นหน่วยงานที่จัดทำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวของราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดและส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เทศบาลฯ จะได้ถือปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการขอเรียนว่า ตามที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้กำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการส่งประกาศของราชการส่วนท้องถิ่นให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยให้จังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือและรวบรวมข้อมูลข่าวสารของราชการส่วนท้องถิ่นและส่งไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๔/ว ๑๘๔ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ นั้น เป็นระยะแรกของการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว ซึ่งหน่วยงานส่วนท้องถิ่นอาจยังไม่มีความพร้อมที่จะดำเนินการจึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติให้จังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือและรวบรวมข้อมูล อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ อีกทั้งยังมีวัตถุประสงค์เพื่อให้จังหวัดได้พิจารณากลับกรองเรื่องของราชการส่วนท้องถิ่นที่จะส่งไปประกาศในราชกิจจานุเบกษาว่ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปในรูปแบบเดียวกัน ทั้งนี้ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา อย่างไรก็ตามก็ดี คณะอนุกรรมการฯ ได้เชิญผู้แทนส่วนงานราชกิจจานุเบกษา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ไปให้ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาในเรื่องนี้แล้วได้ข้อสรุปว่าหากหน่วยงานส่วนท้องถิ่นส่งเรื่องให้ส่วนงานราชกิจจานุเบกษาฯ เพื่อลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์การส่งเรื่องไปประกาศราชกิจจานุเบกษา ตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๔/ว ๑๘๔ ลงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ ส่วนงานราชกิจจานุเบกษา จะแจ้งให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นทราบ พร้อมทั้งส่งเรื่องกลับคืนไปเพื่อดำเนินการปรับแก้ไขก่อน แต่หากหน่วยงานส่วนท้องถิ่นเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูล

- ๓ -

ข่าวสารของราชการพ.ศ.๒๕๔๐ พร้อมทั้งปรับแก้ไขรูปแบบข้อมูลที่ต้องการลงประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นไปตามรูปแบบ (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) แล้ว ส่วนงานราชกิจจานุเบกษาฯ ก็จะดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมายต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเชิรัชชัย ฌ นคร)

ประธานอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

ฝ่ายเลขานุการ

โทร ๐ ๒๒๘๒ ๑๓๖๖

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๔๓

ที่ สค 5208 / 2546

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ
รับเลขที่.....
วันที่.....
สำนักงานเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน 19.12.4

249 ถนนสุคนทวิท อำเภอกะทุ่มแบน
จังหวัดสมุทรสาคร 74110

31 พฤศจิกายน 2549

เรื่อง การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ.2540

เรียน ประธานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของทางราชการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0503/14507 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2549
จำนวน 1 ฉบับ

ตามที่พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 7 บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องส่งข้อมูลข่าวสารของราชการอย่างน้อยดังต่อไปนี้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา (1) โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน (2) สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินงาน (3) สถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับหน่วยงานของรัฐนั้น

เทศบาลเมืองกระทุ่มแบน ซึ่งเป็นราชการส่วนท้องถิ่นอันเป็นหน่วยงานของรัฐตามความหมาย มาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ได้จัดทำประกาศเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน เรื่อง โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงาน สรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินการและสถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน ลงวันที่ 25 กันยายน 2549 ขึ้นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามความใน มาตรา 7 (1) ถึง (3) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 สำหรับลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษตามบทบัญญัติของกฎหมาย โดยในการนี้เทศบาลเมืองกระทุ่มแบนได้ส่งประกาศดังกล่าวให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อขอให้ดำเนินการนำประกาศเทศบาลเมืองกระทุ่มแบนลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษตามที่กฎหมายกำหนด แต่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี มีหนังสือแจ้งให้ทราบว่าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้กำหนดแนวทางปฏิบัติว่าสมควรให้จังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือรวบรวมและจัดส่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวของราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เพื่อประโยชน์ต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย (หนังสือสำเนาเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0204/ว 184 ลงวันที่ 2 พฤศจิกายน 2541) และโดยข้อเท็จจริงจังหวัดสมุทรสาครยังมิได้ดำเนินการ

/รวบรวม...

รวบรวมและจัดส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงสร้างของราชการส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัดเพื่อลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอให้เทศบาลเมืองกระทุ่มแบนประสานงานกับจังหวัดสมุทรสาครเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนด แล้วส่งไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อจะได้ดำเนินการต่อไป โดยพร้อมกันนั้นสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ส่งประกาศจังหวัดกาญจนบุรี เรื่อง โครงสร้างและการจัดองค์กร อำนาจหน้าที่ และสถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี ลงวันที่ 9 มกราคม 2547 ซึ่งได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 121 ตอนพิเศษ 89 เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2547 ให้พิจารณาเทียบเคียง รายละเอียดปรากฏตามหนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร 0503/14507 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2549 ที่ส่งมาด้วย 1

สำหรับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของราชการส่วนท้องถิ่นนั้น ตามพระราชบัญญัติระเบียบการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลราชการส่วนท้องถิ่นไว้สามระดับ ได้แก่ คณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการกลางข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นแล้วแต่ประเภทของราชการส่วนท้องถิ่นและคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นแล้วแต่ประเภทของราชการส่วนท้องถิ่นในแต่ละจังหวัด ซึ่งคณะกรรมการต่าง ๆ มีอำนาจและหน้าที่กำหนดเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและรวมถึงการกำหนดเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการของราชการส่วนท้องถิ่นแต่ละประเภทด้วย โดยเทศบาลในจังหวัดสมุทรสาครนั้น มีคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครตามที่กฎหมายบัญญัติและคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาครได้ออกประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร เรื่อง หลักเกณฑ์และเงื่อนไขเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของเทศบาล ลงวันที่ 11 พฤศจิกายน 2545 ซึ่งในเรื่องเกี่ยวกับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของเทศบาลนั้น ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขแห่งประกาศดังกล่าว เทศบาลอาจกำหนดส่วนราชการเพื่อรองรับอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายโดยคำนึงถึงความต้องการและความเหมาะสมของเทศบาล โดยแบ่งส่วนราชการเป็นสำนักปลัดเทศบาล กองหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ตามประเภทที่กำหนดในประกาศ คณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร หรือเทศบาลอาจกำหนดกองหรือส่วนราชการอื่นได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็นของเทศบาล และอาจกำหนดการแบ่งส่วนราชการภายในสำนักปลัดเทศบาล กองหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ให้มีหน้าที่ความรับผิดชอบในขอบเขตของหน้าที่ความรับผิดชอบของส่วนราชการนั้น ซึ่งการแบ่งส่วนราชการดังกล่าวกำหนดให้จัดทำเป็นประกาศเทศบาลด้วยความเห็นชอบของคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร ดังนั้น จากลักษณะกฎหมายที่ใช้บังคับแก่เทศบาลอันเป็นราชการส่วนท้องถิ่นดังกล่าวข้างต้น โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการของเทศบาลแต่ละแห่งอาจมีประเภทของส่วนราชการที่ไม่เหมือนกันได้ และอาจมีประเภทหรือจำนวนของส่วนราชการ

/น้อยกว่า...

น้อยกว่าหรือเป็นไปตามประเภทและจำนวนของส่วนราชการตามประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาล หรืออาจมีส่วนราชการประเภทอย่างอื่นนอกจากประเภทตามประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลและการกำหนดหน้าที่หรือการแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักปลัดเทศบาล กองหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นจะไม่ปรากฏรายละเอียดในหลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาล แต่จะปรากฏรายละเอียดอยู่ในประกาศการจัดโครงสร้างส่วนราชการของเทศบาลแต่ละแห่งนั้นโดยเฉพาะ และเทศบาลเมืองกระทุ่มแบนได้ดำเนินการกำหนดส่วนราชการและแบ่งส่วนราชการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขของประกาศคณะกรรมการพนักงานเทศบาลจังหวัดสมุทรสาคร โดยมีประกาศการจัดโครงสร้างส่วนราชการของเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2546 สำหรับประกาศเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน เรื่อง โครงสร้างและการจัดองค์กรในการดำเนินงานสรุปอำนาจหน้าที่ที่สำคัญและวิธีการดำเนินการและสถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน ลงวันที่ 25 กันยายน 2549 ที่เทศบาลเมืองกระทุ่มแบนได้จัดทำขึ้นนั้น เพื่อรวบรวมแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างการจัดองค์กรและการแบ่งส่วนราชการ อำนาจหน้าที่ วิธีการดำเนินการหรือสถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารหรือคำแนะนำในการติดต่อกับเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน ตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และประกาศเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน เรื่อง การจัดโครงสร้างส่วนราชการ ของเทศบาลเมืองกระทุ่มแบน เมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2546 ทั้งนี้ สำหรับลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษาเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามความใน มาตรา 7 (1) ถึง (3) แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของทางราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งในเรื่องการดำเนินการตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนี้ ได้เคยมีประกาศของราชการส่วนท้องถิ่นทำนองเดียวกัน ได้ลงพิมพ์ราชกิจจานุเบกษา เช่น ประกาศองค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ เรื่อง โครงสร้างการจัดองค์กรอำนาจหน้าที่วิธีการดำเนินงานและสถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุรินทร์ ลงวันที่ 15 ธันวาคม 2546 ซึ่งได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนพิเศษ 146ง เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2546 และ ประกาศเทศบาลตำบลพันดอน เรื่อง โครงสร้างการจัดองค์กรอำนาจหน้าที่การดำเนินงานของเทศบาลตำบลพันดอน ลงวันที่ 15 มกราคม 2547 ซึ่งได้ลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอนพิเศษ 1ง เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2547 แต่ประกาศจังหวัดกาญจนบุรี เรื่อง โครงสร้างและการจัดองค์กรอำนาจหน้าที่และสถานที่ติดต่อเพื่อขอรับข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกาญจนบุรี ลงในวันที่ 9 มกราคม 2547 ซึ่งได้ลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอนพิเศษ 8ง เมื่อวันที่ 22 มกราคม 2547 ที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีส่งมาให้พิจารณาเทียบเคียงเป็นแนวทางประสานงานกับจังหวัดสมุทรสาครเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการกำหนดนั้น ประกาศดังกล่าวมีลักษณะเป็นประกาศของจังหวัดที่จังหวัดต้องจัดทำขึ้นเอง

/เทศบาล...

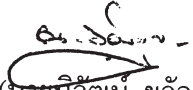

เทศบาลเมืองกระทุ่มแบนจึงขอเรียนหาหรือถึงแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 7 (1) ถึง (3) ที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้กำหนดแนวทางปฏิบัติว่าสมควรให้จังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือรวบรวมและจัดส่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวของราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เพื่อประโยชน์ต่อการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของราชการตามเจตนารมณ์ของกฎหมายตามที่สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งให้ทราบนั้น หมายความว่าเพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เป็นราชการส่วนท้องถิ่นไม่ต้องส่งข้อมูลข่าวสารในการที่จะดำเนินการตาม มาตรา 7 ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา แต่ให้ราชการส่วนท้องถิ่นส่งข้อมูลข่าวสารให้จังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือรวบรวมและจัดส่งข้อมูลข่าวสารดังกล่าวของราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา หรือให้จังหวัดเป็นหน่วยงานที่จัดทำข้อมูลข่าวสารดังกล่าวของราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดและส่งให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อไปลงพิมพ์ในราชกิจจานุเบกษา เพื่อเทศบาลเมืองกระทุ่มแบนจะได้ถือปฏิบัติให้ถูกต้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายนิวัฒน์ ขวัญบุญ)

นายกเทศมนตรีเมืองกระทุ่มแบน

กองวิชาการและแผนงาน

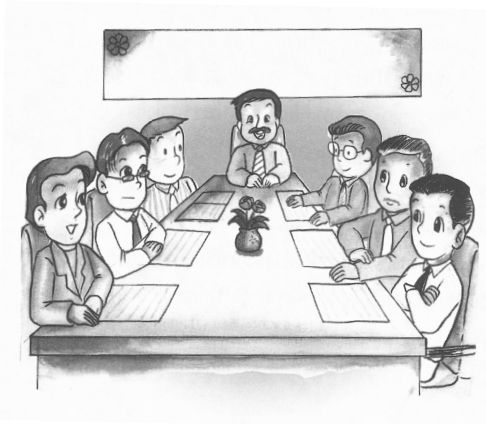
งานนิติการ

โทร . 034-471745 ต่อ 124

- กรณีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นหนังสือขอหารือหรือข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่ราชการและระดับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีอำนาจหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการ

หน่วยงานที่ขอหารือ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

สรุปประเด็นการหารือ

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้มีหนังสือ ที่ ทส 0801/2677 ลงวันที่ 4 กรกฎาคม 2549 ขอหารือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กรณีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือหรือสิทธิการรับคืนเงินภาษีเพื่อการบริโภค พร้อมเอกสารแนบท้ายที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ส่งให้กับกรมสรรพากรและกรมบัญชีกลางพิจารณา และสำเนาหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรและกรมบัญชีกลางในเรื่องดังกล่าว ซึ่งมีได้เป็นเรื่องที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นผู้จัดทำขึ้น แต่หนังสือตอบข้อหารือทั้งสองฉบับนั้นอยู่ในความครอบครองของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เมื่อมีผู้ขอข้อมูลข่าวสารลักษณะเช่นนี้จึงเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อความถูกต้องและชัดเจนในการปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจึงได้ขอหารือไปยังคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยมีประเด็นที่ขอหารือ ดังนี้

- 1) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรและบัญชีกลางอยู่ในความครอบครอง ซึ่งกรมสรรพากรและกรมบัญชีกลางเป็นเจ้าของเรื่องผู้ตอบข้อหารือ หน่วยงานใดระหว่างกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือหน่วยงานเจ้าของเรื่องผู้ตอบข้อหารือโดยตรงควรเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการพิจารณามอบสำเนาหนังสือตอบข้อหารือดังกล่าวให้แก่ผู้ขอข้อมูลข่าวสารนี้
- 2) หนังสือหารือและหนังสือตอบข้อหารือ ตลอดจนเอกสารแนบท้ายต่างๆ ที่ผู้ขอร้องขอนั้น ถือเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่สมควรให้มีการเปิดเผยหรือไม่ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตราใด
- 3) หากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีอำนาจมอบสำเนาหนังสือตามที่มีการร้องขอนี้ ข้อมูลข่าวสารลักษณะเช่นนี้สมควรให้เจ้าหน้าที่ในระดับใดของกรมฯ เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งอนุญาต

การพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมาย ข้อมูลข่าวสารของราชการ พิจารณาข้อหารือของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมแล้วและได้ตอบข้อหารือเรื่องนี้ ตามหนังสือ ที่ นร 0107/2158 ลงวันที่ 7 สิงหาคม 2549 สรุปความเห็นที่ตอบข้อหารือได้ ดังนี้

1) กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมมีปัญหาข้อสงสัยในการปฏิบัติราชการ จึงมีหนังสือหารือไปยัง กรมสรรพากรและกรมบัญชีกลาง ถือว่ากรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นเจ้าของเรื่องนี้ สำหรับหนังสือที่ กรมสรรพากรและกรมบัญชีกลางตอบข้อหารือกลับมา อาจพิจารณาได้ว่าเป็นรายงานข้อเท็จจริงหรือข้อมูลข่าวสาร ที่นำมาใช้ในการทำความเข้าใจหรือคำแนะนำภายใน ซึ่งเป็นข้อยกเว้นตามมาตรา 15 (5) แห่งพระราชบัญญัติ ข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ก็ได้ เพราะเมื่อเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบได้รับการแจ้งตอบข้อหารือแล้ว ก็จะสรุป วิเคราะห์และประมวลเรื่องเสนอไปยังผู้มีอำนาจหรือหัวหน้าหน่วยงานอีกครั้งหนึ่ง จึงเป็นข้อมูลข่าวสาร ที่ควรเปิดเผยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้เกี่ยวข้องต่อไป ดังนั้น กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมจึงเป็นเจ้าของเรื่องโดยตรง และเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจพิจารณาในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนี้ต่อไป อย่างไรก็ตาม หากเป็นกรณีที่หนังสือหารือ ไม่ได้กำหนดชั้นความลับ แต่ปรากฏว่าเมื่อหน่วยงานที่ตอบข้อหารือแจ้งกลับมาได้กำหนดชั้นความลับไว้ด้วย กรณี เช่นนี้คงต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา 12 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 เช่น หากเป็นกรณีที่หารือแต่กรมสรรพากรหรือกรมบัญชีกลางแจ้งตอบกลับโดยกำหนดชั้นความลับมาด้วย กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมแม้เป็นเจ้าของเรื่องก็ตาม กรณีนี้ก็ต้องส่งคำขอข้อมูลไปให้กรมสรรพากรหรือ กรมบัญชีกลางเป็นผู้พิจารณาในการจะเปิดเผยหรือไม่ต่อไป

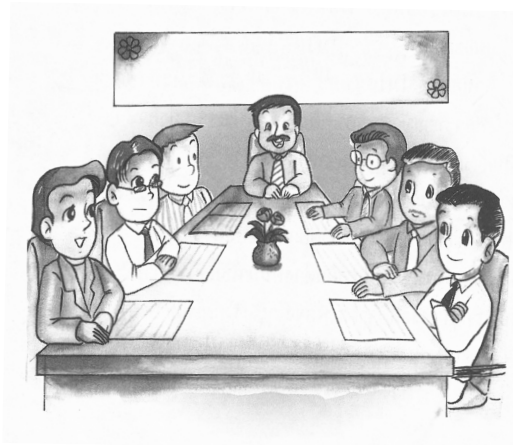
2) สำหรับข้อหารือของหน่วยงานของรัฐที่มักจะขอให้คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ พิจารณาว่า ข้อมูลข่าวสารของราชการเรื่องนั้นเรื่องนั้นสามารถเปิดเผยได้หรือไม่ ได้แก่ หนังสือหารือ หนังสือ ตอบข้อหารือ หนังสือร้องเรียน หนังสือการดำเนินการเรื่อง... ฯลฯ รวมทั้งเอกสารประกอบหรือเอกสารแนบท้าย ต่างๆ ด้วย ส่วนใหญ่หน่วยงานของรัฐจะเข้าใจอยู่แล้วว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการ แต่ไม่ใช่ดุลพินิจในการพิจารณาว่าเป็นข้อมูลข่าวสารประเภทใด ซึ่งจะเปิดเผยได้หรือไม่ได้อย่างไร หรือหน่วยงาน ของรัฐอาจเข้าใจอยู่แล้ว แต่ไม่แน่ใจว่าจะดำเนินการอย่างไร จึงขอหารือในลักษณะดังกล่าวนี้

ขอเรียนว่าคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการจะตอบข้อหารือในลักษณะของการแนะนำให้ ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยจะไม่ให้คำตอบว่าเปิดเผยได้หรือไม่ได้ เพราะหน่วยงานของรัฐจะเอาไปเป็นข้ออ้างว่าหารือแล้วคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการแจ้งหรือสั่งให้ เปิดเผยหรือไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว การตอบข้อหารือในลักษณะนี้จะเป็นการแนะนำให้หน่วยงานของรัฐ ต้องใช้ดุลพินิจในการพิจารณาว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่มีการร้องขอนั้นเป็นข้อมูลข่าวสารตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หรือไม่ ถ้าเห็นว่าไม่เป็นข้อมูลข่าวสารตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 15 หน่วยงานก็สามารถพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้แก่ผู้ขอได้ แต่หากหน่วยงานของรัฐ พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูลข่าวสารที่ร้องขอเป็นข้อมูลข่าวสารตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 15 ก็เป็นเรื่องที่อยู่ใน ดุลพินิจที่จะสามารถเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องขอได้หรือไม่ ทั้งนี้ หน่วยงานของรัฐต้องพิจารณาโดยคำนึงถึง การปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะและประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้อง ประกอบกัน และหากหน่วยงานใช้ดุลพินิจที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้แก่ผู้ขอ หน่วยงานของรัฐ จะต้องระบุเหตุผลของการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้แก่ผู้ขอทราบตามที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราหนึ่ง อนุมาตราใดของมาตรา 15 รวมทั้งแจ้งการใช้สิทธิอุทธรณ์ให้ทราบด้วย

3) สำหรับประเด็นเจ้าหน้าที่ในระดับใดของหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจสั่งอนุญาตในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการนั้น คณะอนุกรรมการฯ พิจารณาเห็นว่า หากข้อมูลข่าวสารตามที่ผู้ร้องขอไม่เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ผู้มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งอนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ต้องถือปฏิบัติตามระเบียบว่าด้วยการบริการหรือการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานนั้นๆ (หากมี) แต่หากหน่วยงานดังกล่าวยังมิได้ดำเนินการออกระเบียบว่าด้วยการบริการหรือการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานดังกล่าวก็เป็นอำนาจหน้าที่ของหัวหน้าส่วนราชการหรือบุคคลที่หัวหน้าส่วนราชการมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจในการสั่งอนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานนั้นต่อไป แต่หากพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่ร้องขอเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา 15 ซึ่งหน่วยงานของรัฐพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวแก่ผู้ขอได้ ผู้มีอำนาจในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2542) ซึ่งออกตามความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้นและเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งระดับ 6 ขึ้นไป นอกจากนี้ยังมีประเด็นในเรื่องข้อมูลข่าวสารของราชการที่มีการกำหนดชั้นความลับไว้ตามระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการ พ.ศ. 2544 ก็ต้องพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามที่ระเบียบดังกล่าวกำหนดไว้และจะต้องสอดคล้องกับกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องตามกล่าวนี้อีกด้วย

สำเนาฉบับ

ที่ นร ๐๑๐๗/ ข ๑ ๕๗

คณะกรรมการตอบข้อหารือตาม
กฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

พ/ สิงหาคม ๒๕๕๙

เรื่อง ข้อหารือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐

เรียน อธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

อ้างถึง หนังสือกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ ทส ๐๔๐๑/๒๖๗๗ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ตามหนังสือที่อ้างถึง กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ขอหารือสรุปได้ความว่า กรมฯ ได้รับแจ้งจาก บริษัท เจ เอส แอล จำกัด เพื่อขอคำแนะนำหนังสือหรือสิทธิในการรับคืนเงิน ภาษีเพื่อการบริโภค พร้อมเอกสารแนบท้ายที่กรมฯ ได้ส่งให้กับกรมสรรพากรและกรมบัญชีกลาง พิจารณา และสำเนาหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรและกรมบัญชีกลาง ซึ่งมีได้เป็นหนังสือ ที่กรมฯ เป็นผู้จัดทำขึ้นเอง แต่หนังสือตอบข้อหารือทั้งสองฉบับดังกล่าวอยู่ในความครอบครองของ กรมฯ เมื่อมีผู้มาขอข้อมูลข่าวสารลักษณะเช่นนี้ จึงทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนั้น เพื่อความ ถูกต้องและชัดเจนในการปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ กรมฯ จึงขอหารือ ดังนี้

๑. กรมฯ ซึ่งมีหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรและกรมบัญชีกลาง อยู่ใน ความครอบครอง โดยกรมสรรพากรและกรมบัญชีกลาง เป็นเจ้าของเรื่องผู้ตอบข้อหารือ หน่วยงานใด ระหว่างกรมฯ หรือเจ้าของเรื่องผู้ตอบข้อหารือโดยตรงควรเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการพิจารณา มอบสำเนาหนังสือตอบข้อหารือดังกล่าวให้แก่บริษัท เจ เอส แอล จำกัด

๒. หนังสือหารือ และหนังสือตอบข้อหารือ ตลอดจนเอกสารแนบท้ายต่างๆ ที่บริษัท เจ เอส แอล จำกัดขอมา ถือเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่สมควรให้มีการเปิดเผยหรือไม่ ตามพระ ราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตราใด

๓. หากกรมฯ มีอำนาจมอบสำเนาหนังสือตามที่บริษัท เจ เอส แอล จำกัดขอมาขอ มูลข่าวสารลักษณะเช่นนี้สมควรให้เจ้าหน้าที่ในระดับใดของกรมฯ เป็นผู้ที่มีอำนาจสั่งอนุญาต ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะกรรมการตอบข้อหารือ ตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. กรณีตามข้อหารือข้อ ๑ เนื่องจากปรากฏข้อเท็จจริงว่า เมื่อบริษัท เจ เอส แอล จำกัด ได้แจ้งขอใช้สิทธิในการเรียกเงินค่าภาษีเพื่อการบริโภคตามที่คณะจัดงาน Expo ประเทศ ญี่ปุ่นคืนให้กับคู่สัญญา ทำให้กรมฯ มีปัญหาในการพิจารณาเกี่ยวกับสิทธิในการรับคืนเงินภาษี ดังกล่าวว่าจะเป็นสิทธิของส่วนราชการหรือของบริษัทฯ ผู้รับจ้าง ดังนั้น กรมฯ จึงได้หารือปัญหาดังกล่าวกับกรมสรรพากรและกรมบัญชีกลาง เพื่อนำคำตอบที่ได้รับไปประกอบการพิจารณาดำเนินการในส่วนของกรมฯ ต่อไป นั้น คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรและกรมบัญชีกลางเป็นข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองดูแลของกรมฯ เนื่องจากเป็นข้อมูลข่าวสารที่กรมฯ ได้มาเนื่องจากการหารือของกรมฯ ไปยังกรมสรรพากรและกรมบัญชีกลางเพื่อนำผลการหารือมาใช้ในการประกอบการพิจารณาของกรมฯ ดังนั้น เมื่อบริษัทฯ มีหนังสือขอสำเนาหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรและกรมบัญชีกลางซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่อยู่ในความครอบครองดูแลของกรมฯ จึงเป็นเรื่องที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกรมฯ ที่จะต้องพิจารณาว่าสมควรจะเปิดเผยให้แก่บริษัทฯ ตามที่บริษัทฯ ร้องขอหรือไม่

๒. กรณีตามข้อหารือข้อ ๒ การที่จะพิจารณาว่าข้อมูลข่าวสารตามที่บริษัทฯ ร้องขอ เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่สมควรจะเปิดเผยได้หรือไม่ คณะกรรมการเห็นว่า เป็นหน้าที่ของกรมฯ ที่จะต้องพิจารณาว่าข้อมูลข่าวสารตามที่บริษัทฯ ร้องขอ เป็นข้อมูลข่าวสารตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ ถ้ากรมฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูลข่าวสารตามที่บริษัทฯ ร้องขอ ไม่เป็นข้อมูลข่าวสารตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕ กรมฯ ก็สามารถที่จะพิจารณาเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้แก่บริษัทฯ ได้ อย่างไรก็ดี หากกรมฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูลข่าวสารตามที่บริษัทฯ ร้องขอ เป็นข้อมูลข่าวสารตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๑๕ ก็เป็นเรื่องที่อยู่ในดุลพินิจของกรมฯ ที่สามารถพิจารณาได้ว่าสมควรจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารนั้นหรือไม่ ซึ่งการพิจารณาว่าสมควรจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามที่ร้องขอได้หรือไม่นั้น กรมฯ จะต้องพิจารณาโดยคำนึงถึงการปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายของหน่วยงานของรัฐ ประโยชน์สาธารณะ และประโยชน์ของเอกชนที่เกี่ยวข้อง ประกอบกัน และหากกรมฯ จะใช้ดุลพินิจที่จะไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวให้แก่บริษัทฯ กรมฯ จะต้องระบุเหตุผลของการไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวตามที่บัญญัติไว้ในอนุมาตราหนึ่งอนุมาตราใดของมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ให้บริษัทฯ ทราบ ด้วย

๓. สำหรับกรณีตามข้อหารือ ข้อ ๓ ที่หารือว่าเจ้าหน้าที่ระดับใดของกรมฯ จะเป็นผู้มีอำนาจสั่งอนุญาตให้เปิดเผย นั้น เป็นเรื่องที่สืบเนื่องจากแนวทางการพิจารณาตามข้อ ๒ ซึ่งหากกรมฯ พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่บริษัทฯ ร้องขอ ไม่เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา

๑๕ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ผู้มีอำนาจในการสั่งอนุญาตให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว ต้องถือตามระเบียบว่าด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการของกรมฯ ถ้าหากมี หากกรมฯ ยังมิได้ดำเนินการออกระเบียบว่าด้วยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของราชการดังกล่าว ก็เป็นอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการหรือบุคคลที่หัวหน้าส่วนราชการมอบหมายเป็นผู้มีอำนาจในการสั่งอนุญาต หากกรมฯ พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูลข่าวสารดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ แต่กรมฯ พิจารณาแล้ว เห็นสมควรที่จะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าว นั้นให้แก่บริษัทฯ ตามที่ร้องขอได้ ผู้มีอำนาจในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารดังกล่าวต้องเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ซึ่งออกตามความมาตรา ๒๐ แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของข้าราชการซึ่งมีหน้าที่ครอบครองหรือควบคุมดูแลข้อมูลข่าวสารนั้น และเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งระดับ ๖ ขึ้นไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายเจียรชัย ณ นคร)

ประธานอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ

ฝ่ายเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๒ ๑๓๖๖

โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๕๔๓

เลขที่	1105
วันที่	11/06/49
เวลา	11:00 น.

ที่ ทส 0801/ 2677

กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
49 พระราม 6 ซอย 30
ถนนพระราม 6 กรุงเทพฯ 10400

4 กรกฎาคม 2549

เรื่อง   หารือแนวทางปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ

เรียน   ประธานกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

- สิ่งที่ส่งมาด้วย
1. สำเนาหนังสือบริษัท เจ เอส แอล จำกัด ที่ สน.รต. 037/2549 ลงวันที่ 23 มิถุนายน 2549
  2. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ ทส.0801/2365 ลงวันที่ 18 กรกฎาคม 2548
  3. สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ ทส. 0801/2366 ลงวันที่ 18 กรกฎาคม 2548
  4. สำเนาหนังสือกรมสรรพากร ที่ กค. 0706/9215 ลงวันที่ 7 พฤศจิกายน 2548
  5. สำเนาหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค. 0409.3/33336 ลงวันที่ 2 ธันวาคม 2548

ตามที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้รับแจ้งจาก บริษัท เจ เอส แอล จำกัด เพื่อขอสำเนาหนังสือ หรือสิทธิการรับคืนเงินภาษีเพื่อการบริโภค พร้อมเอกสารแนบท้ายที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมได้ส่งให้กับ กรมสรรพากรและกรมบัญชีกลางพิจารณา และสำเนาหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากรและกรมบัญชีกลาง มิได้เป็น หนังสือที่กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป็นผู้จัดทำขึ้นเอง แต่หนังสือตอบข้อหารือทั้งสองฉบับดังกล่าว อยู่ในความ ครอบครองของกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เมื่อมีผู้ขอข้อมูลข่าวสารลักษณะเช่นนี้ จึงเกิดปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนั้นเพื่อความถูกต้อง และชัดเจน ในการปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ กรมส่งเสริม คุณภาพสิ่งแวดล้อม จึงใคร่ขอหารือคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ดังนี้

1. กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีหนังสือตอบข้อหารือของกรมสรรพากร และกรมบัญชีกลาง อยู่ในความครอบครอง ซึ่งกรมสรรพากร และกรมบัญชีกลางเป็นเจ้าของเรื่องผู้ตอบข้อหารือ หน่วยงานใดระหว่าง กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือเจ้าของเรื่องผู้ตอบข้อหารือโดยตรงควรเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจในการพิจารณามอบ สำเนาหนังสือตอบข้อหารือดังกล่าวให้แก่บริษัท เจ เอส แอล จำกัด
2. หนังสือหารือ และหนังสือตอบข้อหารือ ตลอดจนเอกสารแนบท้ายต่างๆ ที่บริษัท เจ เอส แอล จำกัด ขอมา ถือเป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่สมควรให้มีการเปิดเผยหรือไม่ ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสาร มาตราใด

/3. หากกรม...

- 2 -

3. หากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีอำนาจ มอบสำเนาหนังสือตามที่ บริษัท เจ เอส แอล จำกัด
ขอมา ข้อมูลข่าวสารลักษณะเช่นนี้สมควรให้เจ้าหน้าที่ในระดับใดของกรมฯ เป็นผู้มีอำนาจส่งอนุญาต

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ผลเป็นประการใดขอได้โปรดแจ้งให้กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม
ทราบโดยด่วนด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาวสุกัญญา บุญเดิมกิจ)

นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 8 ว

รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม

รักษาราชการแทน รองอธิบดีกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม

สำนักงานเลขานุการกรม

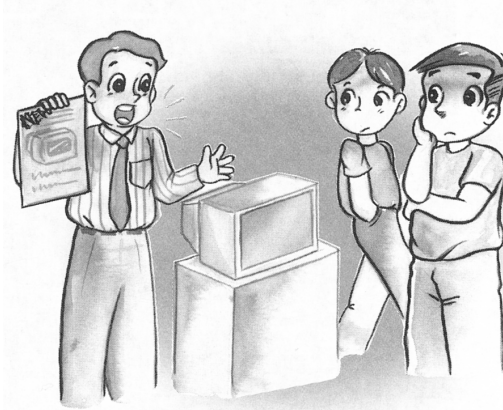
โทรศัพท์ 0-2298-5622

โทรสาร 0-2298-5623

● กรณีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการร้องเรียน

หน่วยงานที่ขอหารือ มหาวิทยาลัยนเรศวรและจังหวัดลำปาง

สรุปประเด็นการหารือ

จังหวัดลำปาง ได้มีหนังสือ ที่ ลป 0016.3/19767 ลงวันที่ 19 กันยายน 2549 ถึงสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการแจ้งว่า คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ขอให้จังหวัดลำปางจัดส่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับรายชื่อของผู้ที่ร้องเรียนผ่านเข้าไปยัง “คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคประจำจังหวัดลำปาง” เกี่ยวกับการไม่ได้รับความเป็นธรรมในการซื้อสินค้าและบริการทั่วไป เพื่อทำการสัมภาษณ์เจาะลึกและถอดบทเรียนที่ผู้ร้องทุกข์ได้รับการถูกล่วงละเมิดสิทธิผู้บริโภค ซึ่งข้อมูลของผู้ร้องเรียนจะถูกปิดเป็นความลับ และจะเปิดเผยเฉพาะในรูปที่เป็นสรุปผลการวิจัยเท่านั้น โดยไม่ระบุตัวบุคคลผู้เป็นเจ้าของข้อมูลและชื่อผู้ประกอบการ และสอดคล้องเป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มาตรา 24 (3) และ (4) โดยให้จัดส่งข้อมูลดังกล่าวทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือโทรสารก็ได้ จังหวัดลำปางจึงขอหารือเพื่อให้ปฏิบัติไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 ดังนี้

1) การเปิดเผยหรือจัดส่งข้อมูลรายชื่อผู้ร้องเรียน โดยปราศจากการยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของข้อมูลให้แก่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานใน 4 ด้าน คือ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านบริการสุขภาพ ด้านวิจัย และด้านวิชาการ และไม่ถือว่าเป็นหน่วยงานของรัฐในข้อยกเว้นตามมาตรา 24 (3) สามารถกระทำได้หรือไม่ อย่างไร

2) การให้ข้อมูลดังกล่าวผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์หรือโทรสารถูกต้องหรือไม่ และการส่งและรับข้อมูลทั้งสองทางเป็นการกระทำโดยเปิดเผยหรือไม่ และสามารถดำเนินการได้หรือไม่ตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

3) ข้อมูลรายชื่อผู้ร้องเรียน ถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลและเป็นข้อมูลข่าวสารที่ไม่ต้องเปิดเผย ตามมาตรา 15 (6) ถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

4) กรณีดังกล่าว หากหน่วยงานของรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องจะดำเนินการให้ถูกต้องโดยไม่ขัดต่อพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 จะมีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

ในช่วงเวลาใกล้เคียงกันนั้น ศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งได้จัดทำโครงการวิจัยการพัฒนากลไกการคุ้มครองผู้บริโภค เพื่อค้นหารูปแบบที่เป็นไปได้ในการจัดตั้งองค์การอิสระผู้บริโภค อันจะเป็นกลไกในการให้ความเห็นเพื่อการกำหนดนโยบาย กฎหมาย และมาตรการคุ้มครองผู้บริโภคด้านอาหาร สินค้าและบริการทั่วไป โดยจะสุ่มเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้บริโภค

ที่เคยร้องเรียนผ่านคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจังหวัด ศูนย์ดำรงธรรมประจำจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสาธารณะต่อไป โดยที่การวิจัยนี้อยู่ภายใต้การควบคุมและกำกับดูแลจาก “คณะกรรมการจริยธรรมเกี่ยวกับการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร” และเนื่องจากศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพ มีความจำเป็นต้องเข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้ที่ได้อ้างเรียนผ่านคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจังหวัด ศูนย์ดำรงธรรมประจำจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อทำการศึกษาวินิจฉัย เพราะผู้ร้องเรียนมีทักษะและจะสามารถถ่ายทอดประสบการณ์จากการถูกละเมิดสิทธิออกมาเป็นความรู้ที่แจ่มชัดกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับประชาชนทั่วไป มหาวิทยาลัยนเรศวรจึงมีหนังสือ ที่ ศร 0527.01/10140 ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2549 หรือต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่า การยื่นขอข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ร้องเรียนจากหน่วยงานของรัฐประกอบด้วย คณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคจังหวัด ศูนย์ดำรงธรรมประจำจังหวัด สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนั้น เป็นไปตามข้อยกเว้นในมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 หรือไม่ และขออนุเคราะห์ให้ความเห็นชอบในการขอให้หน่วยงานของรัฐดังกล่าวเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้ร้องเรียนให้กับศูนย์วิจัยและติดตามความเป็นธรรมทางสุขภาพด้วย ในกรณีการยื่นขอเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้ร้องเรียนเป็นไปตามข้อยกเว้นในกฎหมาย

การพิจารณาของคณะกรรมการฯ

คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยคณะกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายข้อมูลข่าวสารของราชการ พิจารณาข้อหารือของมหาวิทยาลัยนเรศวรและจังหวัดลำปางพร้อมกันโดยพิจารณาข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องและได้แจ้งตอบข้อหารือเรื่องนี้ตามหนังสือ ที่ นร 0107/3625 และที่ นร 0107/3626 ลงวันที่ 21 ธันวาคม 2549 สรุปความเห็นที่ได้พิจารณาประกอบการตอบข้อหารือได้ ดังนี้

1) ข้อมูลของผู้ร้องเรียนที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ขอจากจังหวัดลำปางตามที่ขอหารือ ประกอบด้วย ชื่อ-นามสกุล ที่อยู่ เลขประจำตัวประชาชน และหมายเลขโทรศัพท์ (ถ้ามี) ถือว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้ร้องเรียน ตามมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 โดยหลักปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลตามมาตรา 24 ของพระราชบัญญัติฉบับเดียวกันได้บัญญัติว่า “หน่วยงานของรัฐจะเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่อยู่ในความควบคุมดูแลของตนต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่น โดยปราศจากความยินยอมเป็นหนังสือของเจ้าของข้อมูลที่ได้รับแจ้งล่วงหน้าหรือในขณะนั้นมีได้ เว้นแต่เป็นการเปิดเผย ดังต่อไปนี้...” จึงต้องพิจารณาหนังสือให้ความยินยอมของเจ้าของข้อมูลเป็นสำคัญ หากไม่มีหนังสือให้ความยินยอมแล้วก็พิจารณาข้อยกเว้นในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลโดยไม่ต้องมีความยินยอมต่อไป ซึ่งกรณีที่ขอหารือนี้เป็นการขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับชื่อ-ที่อยู่ของผู้ร้องเรียนโดยจะติดต่อเพื่อขอสัมภาษณ์กรณีที่ร้องเรียน แต่ไม่มีหนังสือให้ความยินยอมแต่อย่างใด กรณีเช่นนี้จึงต้องเป็นไปตามข้อกฎหมายในมาตรา 24 กล่าวคือ เปิดเผยต่อหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นหรือผู้อื่นไม่ได้นั่นเอง และไม่เข้าข้อยกเว้นตามมาตรา 24 ด้วย เพราะเมื่อพิจารณาข้อยกเว้นตามมาตรา 24 (3) หรือ (4) ซึ่งบัญญัติข้อยกเว้นในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลต่อหน่วยงานของรัฐที่ทำงานด้านการวางแผนหรือการสถิติที่ดี หรือเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัยโดยไม่ระบุชื่อหรือส่วนที่ทำให้รู้ว่าเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลที่เกี่ยวกับบุคคลใด จะเป็นกรณีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลเพื่อนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการเฉพาะ เช่น การวางแผน หรือการสถิติ หรือการศึกษาวิจัยได้ แต่ต้องเป็นการเปิดเผยโดยไม่ให้ทราบว่าเป็นข้อมูลดังกล่าวเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของผู้ใด โดยปกติแล้วผู้ร้องเรียนก็คงไม่ต้องการให้คนอื่นทราบเรื่องของตนได้ร้องเรียนไว้เพราะอาจเกิดอันตรายหรือเกิดผลกระทบเสียหายใดๆ ก็ได้ และทางราชการก็ได้กำหนดมาตรการเพื่อคุ้มครองผู้ร้องเรียนไว้โดยเฉพาะแล้วด้วย แต่กรณีที่หารือนี้เป็นการขอข้อมูลเพื่อต้องการทราบว่าผู้ใดเป็นผู้ร้องเรียนจะได้ไปติดต่อขอสัมภาษณ์ จึงไม่เข้ากรณีข้อยกเว้นตามกฎหมายดังกล่าว

